

آیا می توانید تصور کنید در حال رانندگی در یک اتومبیل با سرعتی بسیار بالا هستید و پدال گاز را نیز تا انتها فشرده‌اید؛ حال بصورت ناگهانی مانعی بزرگ را در مقابل خود می بینید و این در حالی است که در تجهیزات اتومبیل شما اصلاً چیزی بنام ترمز وجود ندارد و سرانجام...! نابودی ...!

What is Stop Loss?

تعریف و نحوه ضرر و ضرورت اجرای حد ضرر

به دنبال آن هستیم که در صورتی که به هر دلیلی در انتخاب سهام و یا زمان خرید، اشتباه کردیم، چگونه زیان خودمان را به حداقل برسانیم. این مباحث بر اساس سال‌ها تجربه و مطالعه در بازار بدست آمده است و شامل اصول ساده‌ای است که اجرای آنها می‌تواند در بلند مدت تضمین سود آوری شما در بورس باشد.

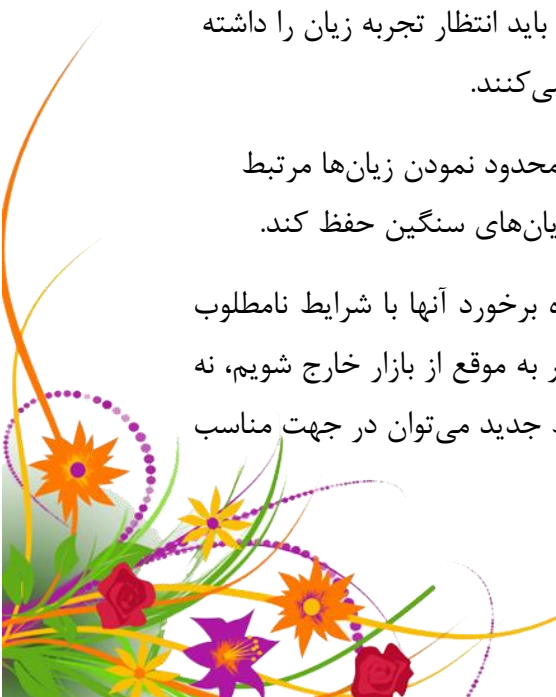
فروش سهام برای جلوگیری از زیان‌های بیشتر: تقریباً تمامی سرمایه‌گذاران باید انتظار تجربه زیان را داشته باشند. اما سرمایه‌گذاران موفق کسانی هستند که زیان‌های خود را حداقل می‌کنند.

موفقیت در بورس همانقدر که به انتخاب دقیق سهام برنده بستگی دارد، به محدود نمودن زیان‌ها مرتبط می‌باشد. یک استراتژی سرمایه‌گذاری مشخص و صریح می‌تواند شما را از زیان‌های سنگین حفظ کند.

یکی از برتری‌های معامله‌گران موفق نسبت به معامله‌گران ناموفق در نحوه برخورد آنها با شرایط نامطلوب بازار است. هنگامی که قیمت برخلاف جهت پوزیشن ما حرکت می‌کند، اگر به موقع از بازار خارج شویم، نه تنها از گسترش زیان جلوگیری کرده‌ایم بلکه در صورت مناسب بودن شرایط جدید می‌توان در جهت مناسب

حس برتری در بورس با تحلیل گرامید

www.automatedtrading.ir

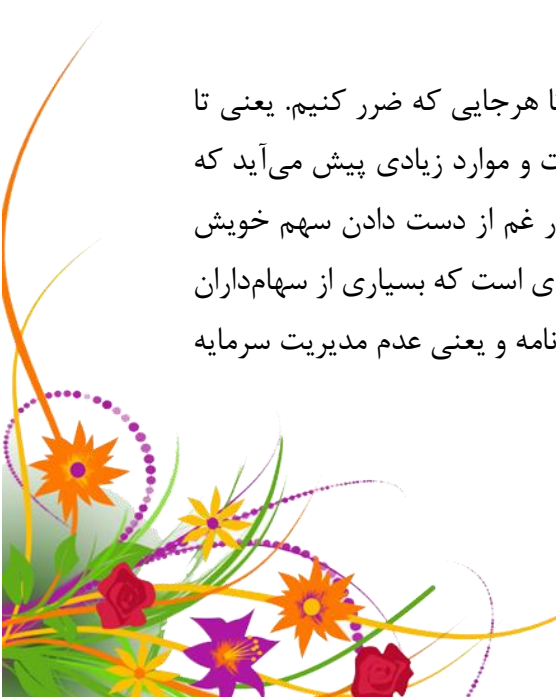
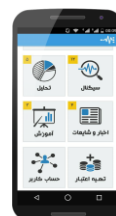
اقدام به معامله کرده و احتمالاً زیان پوزیشن قبل را جبران کنیم. بسیاری از معامله گران تازه کار و کم تجربه معمولاً بصورت احساسی و بدون در نظر گرفتن قواعد انجام یک معامله موفق تصمیم گیری می کنند. بنابراین هرگز تمایلی به بستن یک پوزیشن با زیان ندارند. در شرایطی که بیشترین سود کسب شده این معامله گران معمولاً حدود ۱۰ درصد می باشد، در سابقه معاملات آنها زیان های بیشتر از ۳۰ درصد نیز دیده می شود. می توان نتیجه گرفت که یک معامله زیان ده سود ۳ معامله سودده را از بین می برد! به یاد داشته باشید تنها یک گروه در بازار هستند که در کف میخرند و در سقف سقف میفروشند. "دروغگوها"

برای جلوگیری از گسترش زیان احتمالی می بایست بعد از فراهم بودن شرایط مناسب برای انجام معامله و قبل از اقدام به آن، حد زیان (Stop Loss) مناسب را پیدا کنیم. Stop Loss نقطه ای است که در صورت رسیدن قیمت به آن نقطه، پوزیشن بدون هیچ گونه شک و تردید و چون و چرا بسته می شود. گاهی ممکن است بعد از رسیدن قیمت به Stop Loss و بسته شدن پوزیشن بلافاصله روند حرکت به نفع معامله گر تغییر کند.

معامله گر آماتور از اینکه برای پوزیشن خود حد زیان تعیین کرده ابراز پشیمانی می کند و احتمالاً در آینده چنین کاری نخواهد کرد. اما معامله گر منطقی و با تجربه به بررسی علت و ضعف استراتژی معاملاتی خود در تعیین نقطه ورود و خروج مناسب می پردازد و سعی بر این می کند که به مرور خطای خود را در تعیین حد ضرر کاهش دهد. بنابراین معامله گر منطقی به مرور یک استراتژی تدوین می کند که در شرایط مختلف بازار سوددهی را برای خود تضمین می کند.

یکی از بزرگترین اشتباهات تغییر حد زیان بدون دلیل فنی و منطقی است بدین ترتیب که با نزدیک شدن قیمت به حد زیان معامله گر اقدام به گسترش یا حذف حد زیان می کند و منتظر کمتر شدن یا از بین رفتن زیان می ماند. با وجود اینکه ممکن است در مواردی این حرکت موجب جبران یا کمتر شدن زیان شود اما در بلند مدت نتیجه ای جز از بین رفتن برنامه و استراتژی کاری نخواهد داشت.

عدم تعیین حد ضرر به عبارت دیگر یعنی ماندن با سهم تا بی نهایت. یعنی تا هر جایی که ضرر کنیم. یعنی تا از دست دادن نیمی (یا بیشتر) از سرمایه خویش. البته همیشه این طور نیست و موارد زیادی پیش می آید که ممکن است سهم ما فروخته شود و سپس سیر صعودی پیشه کند و ما را در غم از دست دادن سهم خویش داغ دار کند. این قسمت - که البته واقعیت هم دارد - همان بخش گول زنده ای است که بسیاری از سهام داران را دچار مشکل حاد می کند. عدم تعیین حد سود و ضرر یعنی عدم داشتن برنامه و یعنی عدم مدیریت سرمایه و ریسک خود.

چه موقع و به چه صورت حد ضرر را باید اعمال کنیم؟

فعال شدن حد ضرر در یک معامله به مفهوم **تثبیت قیمت پایانی** سهم زیر قیمت حد ضرر در **دو روز کاری** می باشد و تنها لمس قیمت و یا حجم کم معاملات در قیمت محدوده حد ضرر ملاک فعال شدن حد ضرر یک نماد نمی باشد.

استفاده از کلید حجم معاملات هر گاه قیمت سهامی در حالیکه با حجم بالایی مورد معامله قرار می گرفت شروع به ریزش نمود، می توان از این موضوع به عنوان نشانه ای برای پیش بینی روند منفی سهم استفاده کرد. بنابراین دقت نمایید حجم کم معاملات در محدوده حد ضرر به معنی فعال شدن آن نمی باشد.

معمولاً افزایش حجم معامله در زمانی که روند سهم منفی است، بیانگر آن است که سرمایه گذاران حرفه ای شروع به فروش سهام نموده اند، که این امر هر گونه افزایش قیمتی را با مشکل مواجه خواهد نمود (سرمایه گذاران حرفه ای معمولاً دارای حجم بالای سرمایه هستند که خروج آنها از یک سهم، انرژی سهم برای رشد را کاهش زیادی می دهد).

یکی از دلایل رعایت حد ضرر از منظر معامله گری اینست که خواب سرمایه شما را از بین می برد. ممکن است سهمی که شما حد ضرر آن را رعایت نکرده اید، پس از مدتی دوباره به قیمت بالای حد ضرر برگردد و شاید از نظر یک تریدر معمولی، نیاز به رعایت حد ضرر نباشد، اما یک تریدر حرفه ای به این نکته اینجور نگاه می کند که عدم رعایت حد ضرر موجب می شود که در یک بعد قضیه سرمایه وی از خواب زیادی برخوردار شود و از سودهای دیگر بازار باز بماند و همچنین گذشت زمان و بازنگردیدن سهم به قیمت های قبلی موجب خستگی سهامدار و فروش در ضرر بیشتر خواهد شد.

عوامل موثر در حد ضرر چیست؟

۱. وضعیت کلی بازار
۲. خصوصیات فردی و روحی سرمایه گذار
۳. مقدار ریسک
۴. میزان سرمایه
۵. قصد از سرمایه گذاری (بلند، میان یا کوتاه مدت)
۶. انتظارات از سهم
۷. تاریخچه نوسانات آن سهم
۸. خطوط مقاومت و حمایت قیمتی سهم

چگونه قیمت حد ضرر را پیدا کنیم؟

روش های متعددی برای تعیین حد ضرر وجود دارد، که می تواند مبتنی بر فاصله قیمتی از قیمت خرید و یا توسط اندیکاتور خاصی تعیین شود. در ذیل به چند مورد از پرکاربردترین روش های اعمال حد ضرر را عنوان می کنیم:

دسته اول؛ حد ضرر فیکس یا ثابت: این روش بسیار ساده است. در این روش معامله گر مقدار قیمتی مشخصی به عنوان حد ضرر در نظر گرفته می شود.

۱) مقدار ثابت عددی از قیمت سهام: مثلا تریدر حد ضرر را ۱۰ تومان برای خودش قرار می دهد و با کاهش ۱۰ تومانی قیمت سهام اقدام به فروش می کند. این روش در بازار بورس ما کارایی چندانی ندارد.

۲) درصد ثابتی از قیمت خرید: تجربه در بازار بورس ایران نشان می دهد؛ که سهامی که به خوبی و بر اساس مطالعه دقیق چه از نظر بنیادی (سود، رشد، فروش و ...) و چه از نظر تکنیکی (جو بازار) انتخاب شده اند و در زمان و قیمت مناسب خریدار شده اند، به ندرت با کاهش در حد ۸ درصد مواجه می شوند. بنابراین هر گاه سهام شما بیش از ۸ درصد از قیمت خرید خود را از دست داد بدانید در چیزی اشتباه کرده اید.

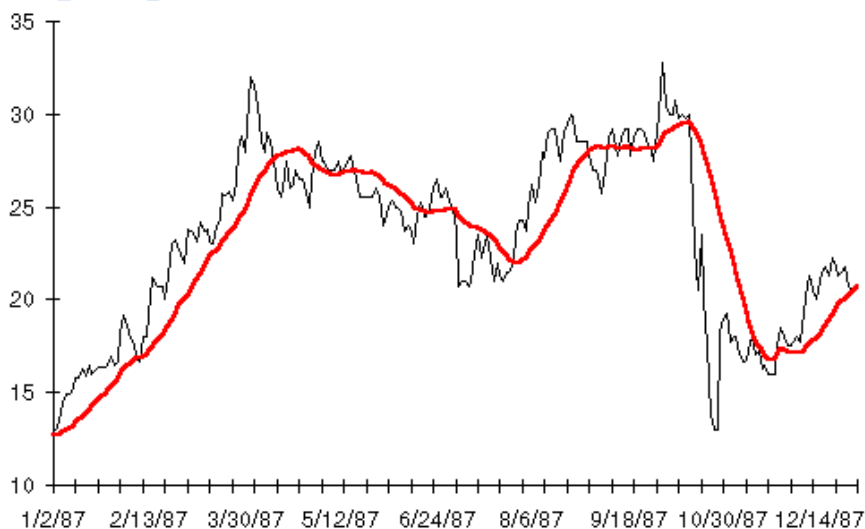

سهام هر گاه با کاهش شدید در قیمت مواجه می شوند، به دلیل آنکه انتظارات مثبت در رابطه با آنها در بازار از بین می رود، به سختی می تواند به سطح اول خود برگردند و هر چه شدت این کاهش بیشتر باشد، سختی بازگشت نیز بیشتر می باشد. به هر حال ممکن است استثنایایی نیز در مورد قانون ۸ درصد مشاهده کنید ولی به هر حال به آن پایبند باشید، چرا که این قانون شما را در مقابل زیان بیش از ۸ درصد بیمه می کند.

۳) مقایسه با کلیت و سهام دیگر بازار: در دوران پس از خرید سهام، بسیار مهم است که رفتار سهام را نسبت به کل بازار و صنعت مورد بررسی قرار داد. مثلاً اگر کل بازار در حال رشد است ولی سهام شما همچنان در جای اول خود مانده است این می تواند یک هشدار باشد. در بازار مثبت، سهام برنده، بیشترین اقبال را خواهند داشت. بنابراین اگر رشد سهام شما در مقایسه با رشد بازار ناچیز است باید سهام را بار دیگر مورد مطالعه قرار داد، حتی زمانی که ۸ درصد از قیمت خرید خود پایین تر نیامده باشد.

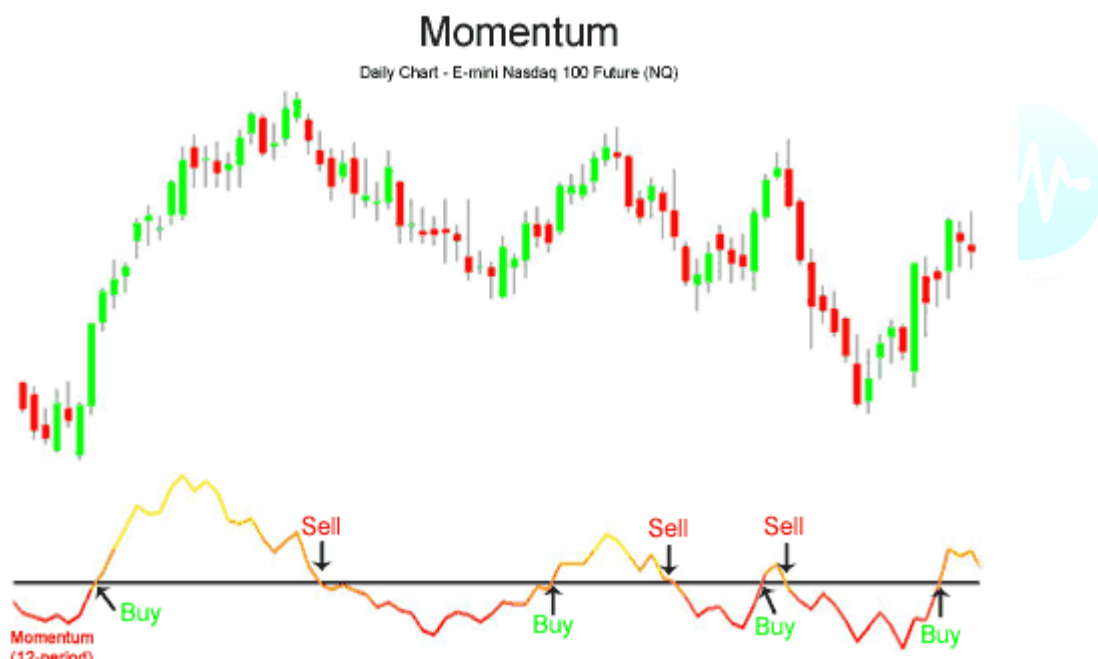
دسته دوم؛ حد ضرر مکانیکال: این روش نیز ساده است و در این مورد معامله گر از اندیکاتورهای استفاده برای تعیین حد ضرر استفاده می کند. در ادامه با تعدادی از این روش ها آشنا می شویم.

۱) Moving Average: خط میانگین متحرک همان قیمت سهام است اما به جای آنکه قیمت را در یک لحظه نشان دهد آن را در یک دوره زمانی نشان می دهد. میانگین متحرک، میانگین قیمت سهام در یک دوره زمانی است. مثلاً میانگین متحرک ۱۳ روزه، میانگین قیمت سهام در ۱۳ روز گذشته می باشد. میانگین متحرک ۲۶ روزه معمولاً به عنوان خطی که بیانگر حداقل قیمت سهام و نقطه حمایت قیمت می باشد، تلقی می گردد. هرگاه قیمت سهام این کف قیمتی را می شکند و یا پایین تر می آید بیانگر آنست که بازار دیگر رغبتی به این سهم ندارد.

(۲) Momentum: شکست خط صفر مومنتوم به سمت پایین می تواند به عنوان حد ضرر در نظر گرفته شود.

دسته سوم؛ حد ضرر تکنیکال و ترسیم: در این دسته روش ها کار مقداری سخت تر می باشد، اما در عوض دقیق تر است و برخلاف دسته دوم در خیلی از موارد از ابتدا حد ضرر برای ما مشخص است.

(۱) خط روند: زمانی که خط روند شکسته شود، بعضی ها فقط با بسته شدن دو کندل زیر آن اقدام می کنند، اما بعضی دیگر حتما اجازه می دهند یک فراکتال نزولی در زیر خط روند تشکیل شود و بعد از شکسته شدن فراکتال نزولی خارج می شوند.

(۲) حمایت مهم یا کف قیمتی سهام: حد ضرر را زیر یک حمایت مهم قرار دهید. مثلا حمایت سهم خودرو در محدوده ۲۷۰ تا ۲۸۰ تومان است. بنابراین می توان حد ضرر را می توان حجم بالای معاملات در قیمت زیر ۲۷۰ تومان (مثلا ۲۶۵ تومان)، در نظر گرفت.

حس برتری در بورس با تحلیلگر امید

www.automatedtrading.ir

۳) فیبوناچی: از درصدهای فیبوناچی می توان به عنوان حد ضرر استفاده کرد. می توان فیبو ریتریسمنت را رسم کرد و بر مبنای استراتژی یک یا دو فیبو زیر محل ورود را بعنوان ناحیه استاپ لاس در نظر گرفت. علاوه بر روش فوق عده ای از خطوط کاماریلا (با استراتژی خاص خود) یا خطوط پیوت استفاده می کنند.

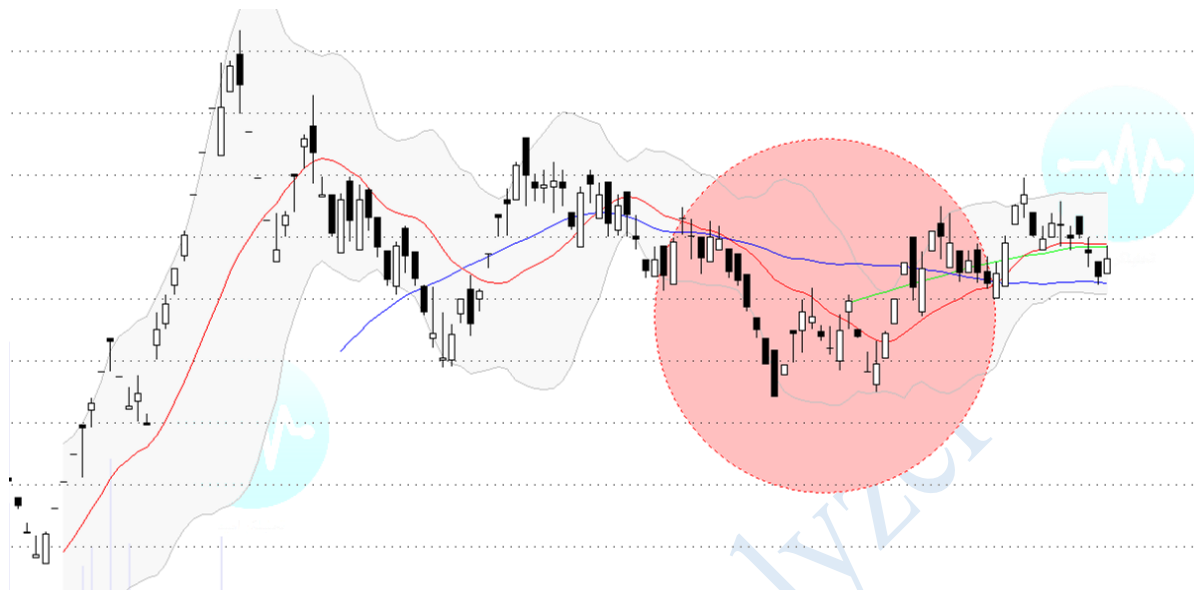
۳) امواج الیوت: در این روش باید بر شمارش امواج تسلط کافی داشته باشید و از قوانین الیوت برای این کار استفاده کنید. عموماً وقتی هدف گرفتن موج سه می باشد و در انتهای موج دوم وارد می شویم حد ضرر را زیر شروع موج اول قرار می دهیم، که نقض آن شمارش ما را باطل می نماید، اما وقتی هدف گرفتن موج ۵ می باشد، حد ضرر را انتهای موج یک قرار می دهیم، چون ورود موج ۴ به حوزه موج یک باعث ابطال شمارش خواهد شد و اصولاً این اتفاق نباید حادث شود مگر ما در شمارش ایراد داشته باشیم. برای گرفتن موج C نیز حد ضرر را انتهای موج B قرار میدهند در اینجا عبور از حد ضرر شمارش را نقض نمی نماید، ولی بیانگر اشتباه ما در فرض اتمام موج B یا در حالت بدتر اشتباه در کل موج شمارست.

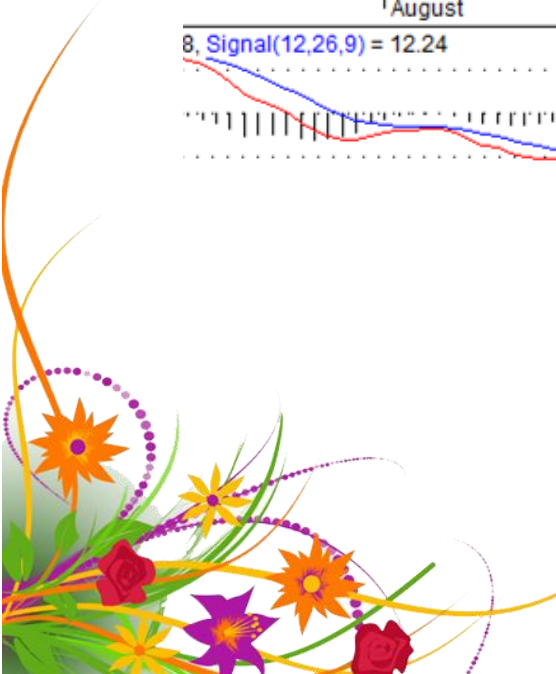

۴) استفاده از الگوهای نموداری در تعیین حد ضرر:

۴-۱) اگر ورود را بر مبنای کف دو قلو انجام داده باشید، حد ضرر زیر کفها قرار می گیرد.

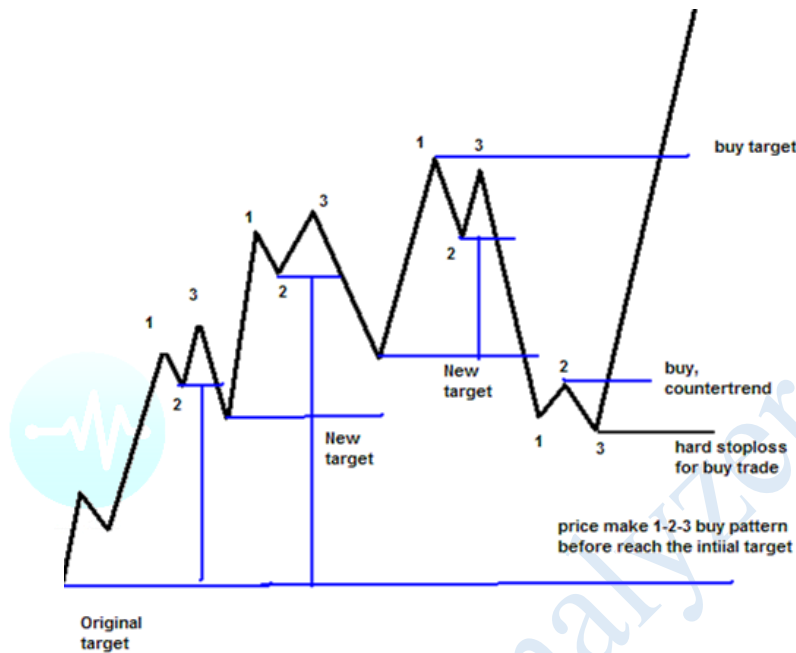

۴-۲) اگر بر مبنای سر و شانه کف وارد به سهم شده باشید، حد ضرر ابتدا در زیر Head قرار می گیرد و سپس به زیر شانه راست منتقل می شود.

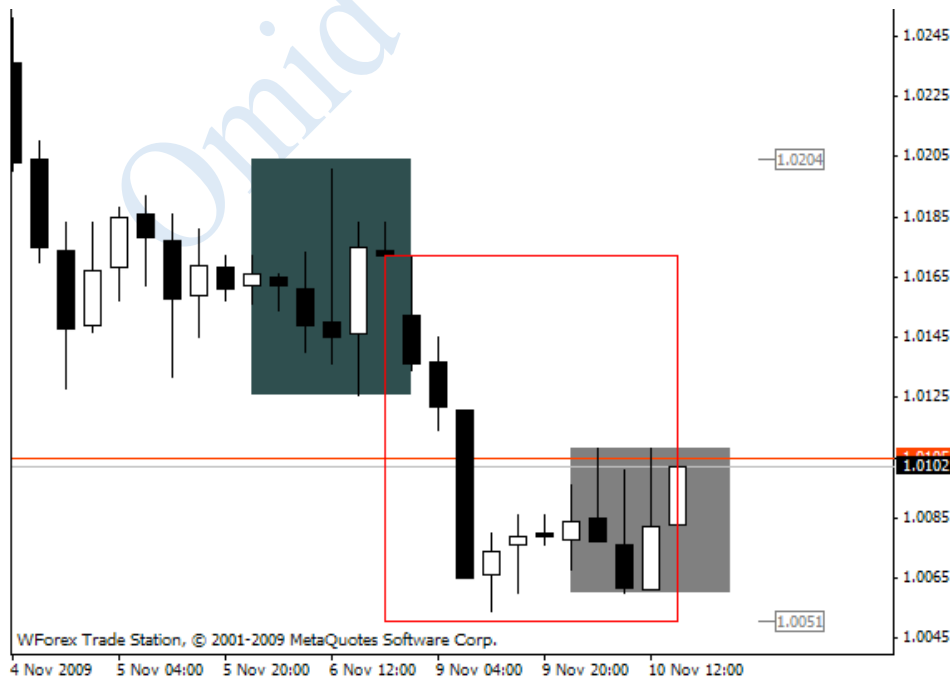

۳-۴) اگر بر مبنای پترن یک دو سه وارد شده باشید، حد ضرر ابتدا زیر نقطه شروع و سپس زیر فراکتال سمت راست قرار می گیرد.

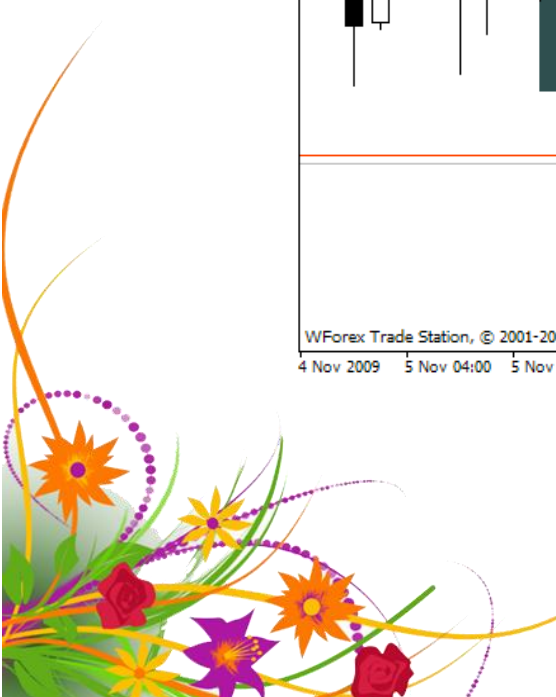
۵) استفاده از روش ویلیامز در تعیین حد ضرر: برای اعمال حد ضرر به این روش می توانید از اندیکاتور آن استفاده کنید. لینک دانلود اندیکاتور:

<https://www.mql5.com/en/code/9310>

حس برتری در بورس با تحلیل گرامید

www.automatedtrading.ir

نکته: یاد بگیریم که بازار را تحلیل کنیم نه یک سهم را یکی از مهمترین روش های یافتن حد ضرر و نقطه فروش تحلیل کل بازار است و نه یک سهم خاص.

به این معنی که در مواقعی که جو عمومی بازار مناسب نیست بازار به سمت جو منفی حرکت می کند، در واقع حتی اگر سهام مناسبی را هم فریداری کرده باشیم؛ اگر جو عمومی بازار منفی باشد، در این صورت نمی توان انتظار سود پندانی از سهم انتظاب شده داشت. بنابراین در مواقعی که کل بازار منفیست کمی در اعمال حد ضرر احتیاط کنید.

نباید هادر مورد حد ضرر

- ۱) حد ضرر تان نباید بیشتر از ۱۰ درصد باشد. یعنی طوری نباشد که ۱۰ درصد از مبلغ خریدتان را از دست بدهید.
- ۲) در یک معامله نباید حد ضررتان بیشتر از ۲ درصد کل سرمایه تان باشد.
- ۳) حد ضرر را با نزدیک شدن قیمت سهم به آن، جابجا نکنید.

خرید پله ای بهتر است یا حد ضرر؟

برای آشنایی بیشتر با انواع روش های خرید پله ای، مجموعه جامع آموزشی خرید و فروش پله ای ما را با کلیک بر روی تصویر زیر، دانلود فرمایید.

پس از آشنایی با انواع روش های خرید و فروش پله ای حال این سوال پیش می آید که کدام روش مناسب تر است؟ خرید پله ای یا حد ضرر؟

پاسخ این سوال را با یک مثال توضیح می دهیم. فرض کنید در قیمت ۳۰۰ تومان، در پله اول اقدام به خرید مبلغ ۱۰ میلیون تومان سهم خودرو کرده اید. حد ضرر خرید شما ۲۸۵ تومان است ولی به دلیلی شما حاضر به رعایت حد ضرر نیستید. سهم تا قیمت ۲۶۵ تومان افت می کند. شما در این مسیر یک پله با مبلغ دو برابر پله اول در قیمت ۲۸۵ تومان (مبلغ خرید شما در این قیمت ۲۰ میلیون تومان)، و یک پله به اندازه ۴ برابر پله اول در قیمت ۲۶۵ تومان خرید می کنید. بنابراین کل مبلغ خرید شما در سهم برابر با ۷۰ میلیون تومان و میانگین خرید شما ۲۷۵ تومان است. حال ۲ سناریو مطرح می شود:

۱. قیمت سهم خودرو تا حمایت بعدی خود در ۲۴۰ تومان افت می کند. با این کار این اتفاقات ممکن است رخ دهد:

الف) ضرر شما به دلیل حجم زیاد خرید زیاد خواهد بود.

ب) بار روانی زیادی به شما وارد خواهد شد.

حس برتری در بورس با تحلیل گرامید

www.automatedtrading.ir

ج) خواب سرمایه شما زیاد خواهد شد. ممکن است سهم یک ماه روند خنثی داشته باشد و به سادگی نتواند از حمایت‌های شکسته شده عبور کند.

د) ممکن است به دلیل خستگی و فشار روانی شما در قیمت‌های ۲۴۰ تومان اقدام به فروش سهم با ضرر سنگین کنید.

ه) از گین‌ها و نوسانات بازار در سهم‌های دیگر باز می‌مانید چرا که حجم زیادی از سرمایه شما در این سهم درگیر شده است.

پیشنهادها

مختصر و مفید: حد ضرر از نان شب واجب تر است.

منابع:

نیما آزادی (کارشناس بازار سرمایه)

پشوتن مشهوری نژاد (کارشناس بازار سرمایه)

www.farachart.com

www.bourselar.ir

سید امید موسوی (کارشناس بازار سرمایه)

www.zarabanebourse.ir

www.investopedia.com

(منابع به ترتیب استفاده از مطالب آورده شده‌اند)

حس برتری در بورس با تحلیلگر امید

www.automatedtrading.ir

آموزش های مادر نرم افزار اندروید تحلیل‌گر امید دنبال کنید.

برای اطلاعات بیشتر به وبسایت زیر مراجعه فرمایید

www.automatedtrading.ir

برای دانلود برنامه از بازار روی عکس روبرو کلیک کنید.

حس برتری در بورس با تحلیل‌گر امید

www.automatedtrading.ir

